

Kasteel
Ammersoyen

Geldersch
Landschap
& Kasteelen

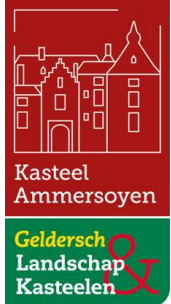
Ontdek de middeleeuwen in scherven op kasteel Ammersoyen

Productie 2021 -2024

Versie juni 2024

Foto: Ton Rothengatter

Inleiding

Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK) stelt zeven van haar kastelen en huizen open voor publiek. De eerste gingen al in de jaren '50 van de vorige eeuw open. Het middeleeuwse kasteel Ammersoyen was de derde in de reeks die in de jaren '70 haar poorten opende na een jarenlange restauratie. Om de kastelen aantrekkelijk te houden voor verschillende doelgroepen werkt GLK sinds 2005 ook aan het op een eigentijdse manier presenteren van de rijke geschiedenis van haar bijzondere Gelderse locaties. De wensen om de kwaliteit van de bezoekerservaring op kasteel Ammersoyen te vergroten, meer delen van het kasteel toegankelijk te maken en het kasteelterrein te betrekken bij de publiekspresentatie scoorden hoog op onze verlanglijst.

Vanaf 2017 hebben we met verschillende partners gewerkt aan het vormgeven van onze droom. We hebben onze wensen en eisen en de kernwaarden van het kasteel(terrein) in kaart gebracht. Er is een businessplan opgesteld en gekozen voor een sterk en verbindend inhoudelijk thema. Met een externe partij is daarna een 'bidbook' gemaakt waarmee we verschillende fondsen en subsidiënten hebben benaderd om de nodige financiering rond te krijgen.

Met de feestelijke opening op 4 april 2024 door Prinses Margriet is de uitvoering van de eerste fase van het masterplan afgerond. De verschillende onderdelen en 'the making of' van het project laten we zien in dit beeldverslag. Uiteraard delen we onze ervaringen en opgedane kennis graag met collega instellingen.

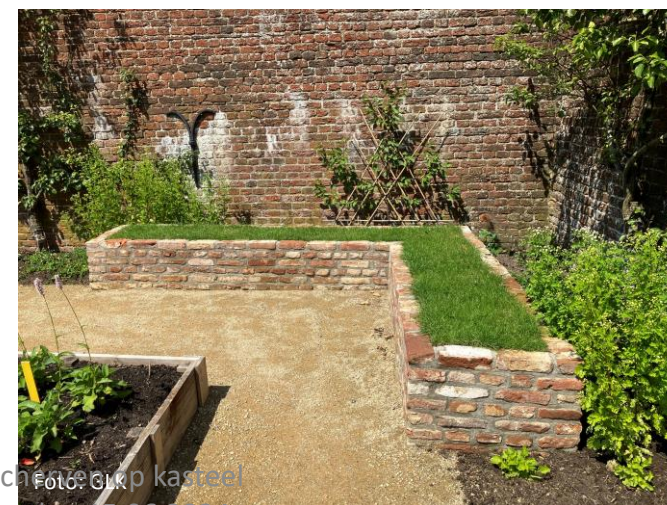
Voor vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met conservator Marieke Knuijt, m.knuijt@glk.nl

Middeleeuwse hof

Situatie vóór

Op basis van een tuinhistorisch onderzoek door Stichting In Arcadië is de Middeleeuwse hof aangelegd met kruiden, planten en bloemen. Ook een zodenbank is gereconstrueerd. De hof wordt onderhouden door een team enthousiaste vrijwilligers.

Hoptuin

Foto: GLK

Foto: GLK

Situatie vóór

Op de voorburcht is een nutstuin aangelegd met allerlei gewassen die een relatie hebben met het brouwen van bier. Komende zomer zal hier de hop welig tieren; bakken met granen en kruiden vullen het geheel aan. De tuin verbindt de presentatie in het kasteel – waar de voor Nederland unieke middeleeuwse authentieke brouwoven ligt – met de horecaondernemer die een uniek thematisch en culinair aanbod maakt. Een enthousiast team vrijwilligers verzorgt het onderhoud.

Foto: GLK

Binnenplaats

Situatie vóór

Bij binnenkomst hoor je een soundscape van allerlei bedrijvigheid. Biertonnen en een graanzak leggen visueel de verbinding tussen de bedrijvigheid op een kasteel van de brouwkelder tot de zolder.

Een groot welkom-bord lokt de bezoeker naar de juiste deur om het kasteel binnen te komen. De entree is beter toegankelijk gemaakt met leuningen aan beide zijden van de trap.

Grenzen heerlijkheid

Kasteel Ammersoyen is eeuwenlang het centrum van een groter agrarisch gebied. Daar horen ook de kernen Well en Wordragen bij. De Maas begrenst het gebied aan de zuidzijde samen met de Gelderse Waarden aan de overzijde van de rivier. Met deze app ontdekt de wandelaar de historische verbinding van het kasteel met de wijde omgeving, de oude structuren in het landschap, het leven met de rivier en de rechten en plichten van een kasteelheer.

Beeldverslag Ontdek de middeleeuwen in scherven op kasteel Ammersoyen, Geldersch Landschap & Kasteelen 15 06 2024

Foto: GLK

Foto: Gelders Archief

Grote Taveerne

Foto: GLK

Situatie vóór

In deze ontvangst- en introductieruimte zie je dat er veel clichébeelden over de Middeleeuwen zijn. Wat is mythe en wat is werkelijkheid? Dat ontdek je op Ammersoyen. Het kasteel en de omvangrijke collectie grachtvondsten worden geïntroduceerd met filmprojecties. Hier ontdek je de middeleeuwen in scherven.....

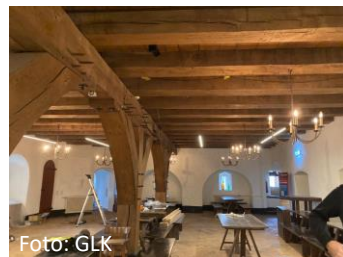

Foto: GLK

Foto: GLK

Foto: Gerard Burgers

Foto: Levin de Boer

Torenkamer kelder

Kasteel Ammersoyen heeft een ingewikkelde plattegrond met veel smalle doorgangen en muurtrappen. Er is veel aandacht aan een goede routeaanduiding besteed. Het uitgangspunt is: *Dwalen zonder te verdwalen*. In deze ruimte worden de hoofdroute en de vier 'dwaalroutes' uitgelegd. Door het kasteel geven gekleurde karpetten de verschillende routes aan.

Foto: Gerard Burgers

Beeldverslag Ontdek de middeleeuwen in scherven op kasteel Ammersoyen, Geldersch Landschap & Kasteelen 15 06 2024

Brouwkelder (bouwkundig, archeologisch en conservering/restauratie)

Foto: GLK

Foto: GLK

Situatie vóór

De unieke laat-middeleeuwse brouwoven – de enige in een kasteel in Nederland (!) – lag verstopt onder de vloer van een moderne horecakeuken. De keuken en de horecetegelvloer zijn verwijderd. De brouwoven is in twee fases blootgelegd door archeologisch bureau RAAP volgens het door hen opgestelde PvE en PvA, goedgekeurd door de Omgevingsdienst Rivierenland. Na het verkrijgen van de omgevingsvergunning is de brouwoven geconserveerd en gerestaureerd door Restaura.

Foto: Ton Rothengatter

Foto: Ton Rothengatter

Foto: GLK

Foto: GLK

Foto: GLK

Foto: GLK

Foto: GLK

Brouwkelder (publiekspresentatie)

De kelder is toegankelijk gemaakt voor publiek. Gebouw, archeologisch monument, schervencollectie en beeldvorming over de middeleeuwen komen hier optimaal samen. De interactieve tonnen geven op speelse wijze informatie over bier, de verbinding met de heerlijkheid en de hertog van Gelre. Van de brouwoven is een 3D-model gemaakt dat tevens als 'voelobject' voor slechtzienden dient.

Foto: Gerard Burgers

Foto: Levin de Boer

Foto: Gerard Burgers

Foto: Gerard Burgers

'Kerker'

Situatie vóór

Deze kelder in de dikste toren van het kasteel is toegankelijk gemaakt voor publiek. Hier wordt het clichébeeld over kerkers en gevangenschap in de middeleeuwen genuanceerd. In de touwen zitten luisterhoorns verwerkt.

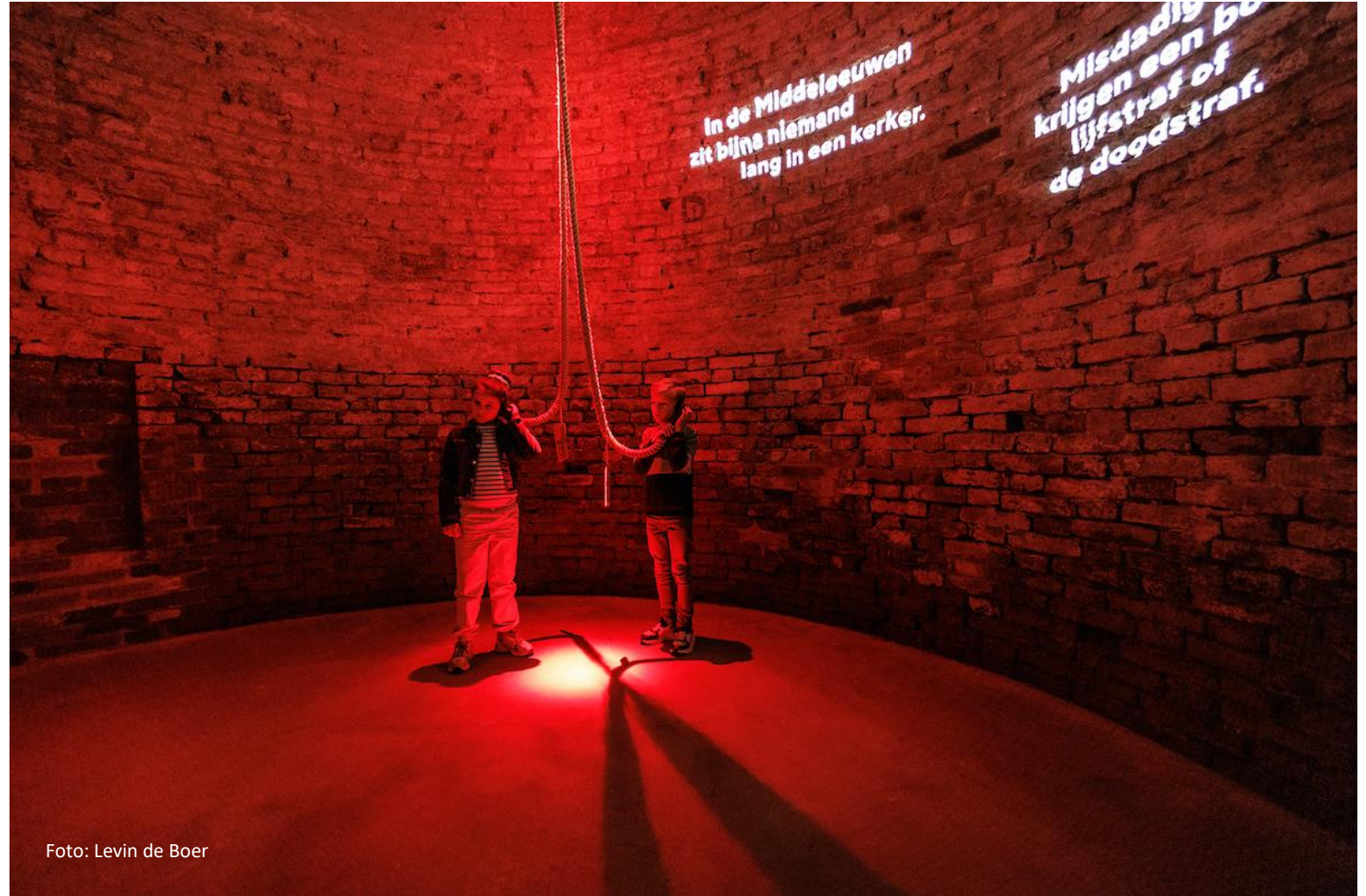

Foto: Levin de Boer

Grote zaal

Situatie vóór

De grote zaal in het hart van het kasteel is evocatiever ingericht, onder meer met gedekte tafels, middeleeuwse muziek en door het aanpassen van de verlichting.

Foto: Levin de Boer

Foto: Ton Rothengatter

Foto: Gerard Burgers

Kemenade

Situatie vóór

De kemenade is evocatiever ingericht. De inrichting concentreert zich rond de grote open haard en is 'huiselijker' geworden. Ook hier zijn weer 'geheimen van het kasteel' te ontdekken.

Foto: Levin de Boer

Kamers zuidelijke toren; beeldvorming vrouwen

Foto: GLK

Situatie vóór

De zuidelijke torens zijn toegankelijk gemaakt voor publiek. In deze beeldvormingskamer wordt aandacht besteed aan de clichébeelden over vrouwen in de middeleeuwen. In het midden een archeologische schat uit de kasteelgracht.

Foto: Levin de Boer

Kamers zuidelijke torens; beeldvorming kleur

De zuidelijke torens zijn toegankelijk gemaakt voor publiek. In deze beeldvormingskamer wordt aandacht besteed aan de clichébeelden over kleur in de middeleeuwen. Marius Bruijn maakte de schildering op historische wijze, met authentieke pigmenten, verwerkt volgens middeleeuws recept. Het hele proces was voor bezoekers te volgen.

Geheimen van het kasteel

Foto: GLK

Tussen de geconserveerde 19de-eeuwse bouwfragmenten bevindt zich een iconisch beeld van een riddertje. Hier is een 3D scan van gemaakt en geprint. Hij markeert de 'geheimen van het kasteel'. De paaltjes zijn te vinden door het hele kasteel en zijn voorzien van een kort tekstje.

Foto: GLK

Foto: Gerard Burgers

Geheimen van het kasteel (hijsrad)

Op de bovenverdieping van het kasteel is de ruimte waar het hijsrad hangt toegankelijk gemaakt voor publiek. Het is één van de geheimen van het kasteel. Er is een soundscape gemaakt, de scherpe punten van het hijsrad zijn afgeschermd en dankzij de toevoeging van een glazen wand heeft de bezoeker een verrassend zicht op de binnenplaats.

Foto: Gerard Burgers

Bouwfragmenten

Situatie vóór

Een verzameling 19de-eeuwse bouwfragmenten is geconserveerd door de SRAL, deels in het zicht van publiek. De kleinere fragmenten zijn tentoongesteld op een uitvergrote foto van de baron die de decoratie liet aanbrengen. De onderdelen van de schouw zijn opgebouwd in de 'kleurtoren'.

Foto: Ton Rothengatter

Foto: SRAL

Foto: Levin de Boer

Schervenlab

Situatie vóór

Op de zolder liggen duizenden grachtvondsten die ontsloten worden dankzij dit publieksparticipatieproject. Er is een referentiecollectie samengesteld, een schervenlab ingericht, een enthousiaste groep vrijwilligers geworven en geschoold, een coördinator aangesteld voor het opzetten van de basisstructuren, en samenwerking gevonden met diverse andere archeohotspots en archeologen. Het lab is altijd te bezichtigen, ook als er niet wordt gewerkt. Een publiekslieveling is de magneetwand waarop gepuzzeld kan worden met magnetische scherven.

Marketing en Communicatie

Het volgende is gerealiseerd:

een marketingcommunicatie plan door bureau Ruis & Reuring en i.s.m. verschillende partners op het gebied van toerisme en recreatie

een positioneringsplan

voorbereiding en coördinatie de mediaproductie 2023 door een projectcoördinator

twee fotoshoots met figuranten, afgestemd op de doelgroepen uit het marketingcommunicatieplan

videoshoot en video-editing

foldermateriaal

marketingteksten, afgestemd op de doelgroepen uit het marketingcommunicatieplan

communicatie rondom het project in diverse stadia van uitvoering via verschillende media

opening schervenlab

landingspagina op de website van GLK

<https://www.glk.nl/beleef-de-middeleeuwen-op-ammersoyen>

interne communicatie en communicatie met stakeholders

50 nieuwe enthousiaste vrijwilligers zijn geworven

officiële opening en openingscampagne april 2024

open dag inwoners Bommelerwaard

Marketing en Communicatie

Een selectie:

Landingspagina op de website van GLK <https://www.glk.nl/beleef-de-middeleeuwen-op-amersoyen>

Koninklijk huis
<https://www.koninklijkhuis.nl/actueel/activiteiten/2024/04/04/opening-nieuwe-publiekspresentatie-kasteel-amersoyen>

Nieuwsbrief sKBL
<https://www.skbl.nl/nieuwe-tentoonstelling-kasteel-amersoyen-opent-meer-deuren/>

Omroep Gelderland
<https://www.gld.nl/nieuws/8127169/prinses-margriet-opent-nieuwe-tentoonstelling-kasteel-amersoyen>

Bommelerwaardgids
<https://www.bommelerwaardgids.nl/nieuws/algemeen/-verborgen-pearl-kasteel-amersoyen-compleet-vernieuwd-met-video>

Brabants dagblad
<https://www.bd.nl/maasdriel/scherven-vertellen-het-nieuwe-verhaal-van-kasteel-amersoyen-prinses-margriet-bij-opening~a81c27b6/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.bing.com%2F>

Monumentaal
<https://www.monumentaal.com/prinses-margriet-opent-presentatie-amersoyen/>

<https://www.visitbrabant.com/nl/evenementen/956080462/schervenlab-ontdek-de-geheimen-van-kasteel-amersoyen-8>

Erfgoedmagazine
<https://erfgoed-magazine.nl/schervenlab-kasteel-amersoyen-geopend/>

AWN
<https://www.awn-archeologie.nl/2023/schervenlab-kasteel-amersoyen-geopend/>

Erfgoedstem
<https://erfgoedstem.nl/publiekspresentatie-kasteel-amersoyen-door-prinses-margriet-geopend/>

Verkeersbureau's
<https://verkeersbureaus.info/nieuws/2024/04/05/187183-publiekspresentatie-kasteel-amersoyen-door-prinses-margriet-geopend/>

Klompenpaden
<https://klompenpaden.nl/duik-in-de-middeleeuwen-op-het-baanbrekepad/>

Adel in Nederland
<https://www.adelinnederland.nl/kasteel-amersoyen-wil-unieke-middeleeuwse-bierbrouwerij-laten-herleven/>

Samenwerking en kennisdeling

Het volgende is gerealiseerd:

Scholing publieksbegeleiders a.d.h.v. vier lezingen door historici gespecialiseerd in beeldvorming over de middeleeuwen i.s.m. kasteel Hernen. Deelname door alle kastelen/huizen van GLK

Symposium Gelre's Glorie, i.s.m. Hernen.

[https://erfgoedgelderland.nl/nieuws/symposium-gelres-glorietijd/](https://erfgoed gelderland.nl/nieuws/symposium-gelres-glorietijd/)

Digitale route *Met de hertogen van Gelre langs de Maas* (startpunt Hernen)

Cursus bakselgroepen herkennen

Kennisuitwisseling met archeohotspots, afdeling Erfgoed 's-Hertogenbosch, Erfgoed Gelderland e.a.

Samenwerking en recreatie

Thematisch culinair en recreatief programma met horecaondernemer Het Koetshuis

koetshuis Ammersoyen | [drank & spijs](#) v | [trouwen](#) v | [vieren & zakelijk](#) v | [wijn](#) v | [bed & breakfast](#) v | [tips en trips](#) v | [informatie](#) v | [impressies](#) | [werken bij het koetshuis](#) v | [foodbook koetshuis](#) | [tarieven](#)

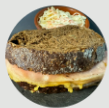
Lunchplankjes Middeleeuwen

Lunchplankje Kasteelheer
Soep (tomaten of soep van de dag)
Gehaktbal in donker bier/notensaus
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof

Lunchplankje Hofdame (vegetarisch)
Soep (tomaten)
Kaastaart
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof

Lunchplankje Stalknecht
Soep (tomaten of soep van de dag)
Boerenbrood met ham en kaas uit de oven (tosti)
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof

<https://www.koetshuis-kasteel-ammersoyen.nl/lunch-en-drankkaart-2024>

<https://www.happenrappen.nl/route/231>

14.95€

✓=vegetarisch ✓✓=vegan

LUNCH Lunchplankjes middeleeuwen

Plankje Kasteelheer
Soep (tomaten of soep van de dag)
Gehaktbal in donker bier/notensaus
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof € 14.95

Plankje Hofdame ✓
Soep (tomaten)
Kaastaart
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof € 14.95

Plankje Poortwachter
Soep (tomaten of soep van de dag)
Kip in jus van gedroogde vruchten en granaatappel
of geroosterde knolselderij in jus van gedroogde vruchten en granaatappel ✓✓
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof € 14.95

Plankje Heelmeester
Soep (tomaten of soep van de dag)
Varkensstoof in mostersaus
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof € 14.95

Plankje Stalknecht
Soep (tomaten of soep van de dag)
Boerenbrood met ham en kaas uit de oven
Salade met kruiden uit de middeleeuwse hof € 14.95

Actieveer V
Ga naar Instel

Welkom in het koetshuis van Kasteel Ammersoyen

Al weer 5 jaar geleden openden we onze deuren voor bezoekers van het kasteel, voorbijgangers, feestvierders, vergadertijgers en nog vele anderen.

Vanaf dit jaar (2024) komt de inspiratie van onze lunchkaart van recepten en ingrediënten uit de middeleeuwen.

In kasteel Ammersoyen is sinds dit jaar een geheel vernieuwde themapresentatie gerealiseerd waarbij de middeleeuwen centraal staan.

Onderdelen hiervan zijn de middeleeuwse hof en de hoptuin, waar veel kruiden groeien die wij gebruiken in onze keuken.

Onze kok heeft zich laten inspireren door het aanbod van kruiden en groenten en het zoeken naar recepten uit die tijd.

Een aantal gerechten op onze kaart is hiervan het resultaat.

Eet smakelijk!

De hofuin vindt u rechts van de brug naar het kasteel (trap af) en de hoptuin is schuin links te vinden als u met uw rug naar het koetshuis staat. Beide de moeite waard om te bekijken!

Beeldverslag Ontdek de middeleeuwen in scherven op kasteel Ammersoyen, Geldersch Landschap & Kasteelen 15 06 2024

GLK & Uitvoeringspartners

Studio Louter	contentdesign
Even more	ruimtelijk ontwerp
Type3	grafisch ontwerp
Flink	expobouw
Klevr	sounddesign
Motoko	filmproductie
Studio Flek	lichtontwerp
Studio Yvo	3D productie
RAAP	archeologische opgraving brouwoven
Restaura	conservering en restauratie brouwoven
Stichting Restauratieatelier Limburg	conservering bouwfragmenten
Marius Erfgoed	muurschildering
Kerament	referentiecollectie schervenlab
Hofmeijer Civiel – en Cultuurtechniek	aanleg Middeleeuwse hof en hoptuin
Stichting in Arcadië	tuinhistorisch onderzoek
Aannemingsbedrijf Huub Verlouw	straatwerk
Boks	elektra
Oostveen meesterschilders	schilderwerk
Ruis & Reuring	marketing & communicatieplan
Smederij Sven	smeedwerk
Smederij Rombout	smeedwerk
Erfgoed Gelderland	samenwerking
Stichting Archeohotspots	samenwerking
Het Koetshuis	thematisch recreatief en culinair aanbod
Kasteel Hernen	kennisdeling

Met dank aan:

het
cultuurfonds

donateurs en bedrijfsvrienden van GLK